

Kvalitetsstandard: Social behandling for stofmisbrug efter § 101 i Lov om Social Service

Opgaver som udføres på misbrugsområdet

Mariagerfjord Kommune tilbyder inden for området for stofmisbrugsbehandling dels en række behandlinger og dels en række andre tilbud til borgere med en misbrugsproblematik. De behandlingsorienterede tilbud udgør:

- Udredning og visitation
- Ambulant behandling
- Døgnbehandling

Behandlingstilbuddene er nærmere beskrevet i organisationsafsnittet.

De øvrige tilbud på området for stofmisbrug består af:

- Åben rådgivning og vejledning
- Rådgivning til pårørende

Herudover foretager medarbejderne under Rusmiddelcentret også:

- Opsøgende arbejde i forhold til målgruppen
- Forebyggelse og undervisningsopgaver
- Samarbejde med relevante samarbejdspartnere

Alle har mulighed for at kontakte Rusmiddelcentrets visitator og aftale en råd- og vejledningssamtale. Under samtalen kan du få råd og vejledning i forhold til misbrugsproblematikker, hvad enten det drejer sig om dig selv, du er pårørende eller du på anden måde har brug for råd og viden om misbrugsproblematikker.

Mariagerfjord Kommunes opsøgende arbejde i forhold til borgere med stofmisbrug sker primært via SSP og SKP teamet, som er opsøgende på gadeplan i forhold til samme målgruppe.

Desuden samarbejder Mariagerfjord Kommune med en række aktører på området for stofmisbrugsbehandling, blandt andet:

- Sagsbehandlere i kommunens forvaltninger og afdelinger
- Psykiatrien i Region Nordjylland
- Læger og andre faggrupper fra Sundhedssektoren
- Eksterne døgnbehandlingsinstitutioner
- Kriminalforsorgen

Derudover foregår der samarbejde om borgere, hvor der er konstateret andre grundlidelser end stofmisbrug, f.eks. dobbeltdiagnoser i form af stofmisbrug i kombination med diagnose for sindslidelse.

Kvalitetsstandard: Social behandling for stofmisbrug efter § 101 i Lov om Social Service

Målgruppen for stofmisbrugsbehandling	Alle borgere i Mariagerfjord Kommune fra 15 år og derover, kan henvende sig og søge om social behandling for stofmisbrug. Rusmiddelcentret har to behandlere, som varetager behandling af unge ml. 15-30 år og tre behandlere, som varetager behandlingen af borgere over 30 år. Målgruppen, der kan modtage anonym stofmisbrugsbehandling, er personer med et behandlingskrævende misbrug, <u>der ikke har andre sociale problemer</u>. Anonym stofmisbrugsbehandling tilbydes jf. SEL § 101a udelukkende som gruppeforløb og med fysisk placering i Aalborg Kommune, som er samarbejdspartner på området.
Det overordnede mål for indsatsen, herunder værdier og normer	Mariagerfjord Kommunes overordnede vision er, at kommunen skal være et godt sted at leve, bo og arbejde. Det gælder også for borgere med rusmiddelsproblematikker. Den overordnede vision for rusmiddelområdet er, at Mariagerfjord Kommune møder borgere, som har brug for hjælp, med forståelse. Der skal arbejdes positivt på at opnå en helhedsorienteret og sammenhængende indsats. Mariagerfjord Kommune ønsker at arbejde sammen med borgeren om at stoppe, forebygge og reducere de skadesvirkninger, misbrug påfører det enkelte individ, dennes familie og det omgivende samfund. Behandlingen skal: • bidrage til at borgeren reducerer misbrug eller opnår stoffrihed • tilbydes på det mindst indgribende niveau og så vidt muligt i nærmiljøet • ske i samarbejde med relevante parter for at opnå en koordineret indsats, herunder koordinering med Jobcenteret med henblik på at opnå størst mulig grad af selvforsørgelse for borgeren i behandling Borgerens familie og netværk kan inddrages i behandlingen i det omfang, det er nødvendigt og muligt.
Visitationsprocedure	Alle personer i Mariagerfjord Kommune over 15 år med en misbrugsproblematik, kan frit henvende sig til Rusmiddelcentret. Henvisning kan også ske via egen læge, kriminalforsorgen, sygehuset eller samarbejdspartnere i kommunen, men behandlingen bygger på frivillighed. Derfor ser vi også helst, at

Kvalitetsstandard: Social behandling for stofmisbrug efter § 101 i Lov om Social Service

	borgeren selv kontakter Rusmiddelcentret, så aftalen ikke sker via en tredje part. Henvendelse kan ske til Rusmiddelcentret på telefon 9711 3858. Telefonen er åben mandag, tirsdag og onsdag fra 9-15, torsdag fra 9-17 og fredag fra 9-12. Stofmisbrugsbehandlingen indledes med et visitationsforløb, hvor borgeren inddrages. Der udarbejdes visitationsjournal, og på baggrund af denne afgøres det, om borgeren er i målgruppen for behandling jf. Servicelovens § 101 og i givet fald, hvilken form for behandling, der skal visiteres til. Hvis borgeren ikke får fuldt ud medhold i sit behandlingsønske, får vedkommende en skriftlig visitationsskrivelse eller et skriftligt afslag med tilhørende klagevejledning (se afsnit om klageadgang). Hvis borgeren får medhold i sit behandlingsønske gives mundtlig besked. Ved opstart i behandling, benyttes systemet VoksenMAP til supplerende udredning, med det formål at kvalificere den individuelle behandlingsplan, som beskriver mål, delmål, konkrete handlinger og opfølgning.
Behandlingstilbud og organisering.	Mariagerfjord Kommunes tilbud om social behandling for stofmisbrug for borgere fra 15 år og derover, varetages af Rusmiddelcentret. Rusmiddelcentret er organisatorisk placeret i fagenheden Social, Sundhed og Omsorg. Social behandling for stofmisbrug tilrettelægges ud fra en helhedsvurdering af den enkelte borgers situation, og behandlingen er derfor meget individuel. Behandlingstilbuddene er baseret på og inspireret af tilgangene og metoderne: • Anerkendende tilgang • Ressourceorienteret tilgang • Skadesreducerende tilgang • MI – Motivational Interviewing • Kognitiv adfærdsterapi • Psykoedukation Afbrydes det tilbudte behandlingsforløb i utide af borgeren, anses behandlingen som afsluttet indtil pågældende igen henvender sig.

Kvalitetsstandard: Social behandling for stofmisbrug efter § 101 i Lov om Social Service

Der tages dog altid kontakt til borgeren, og det forsøges at fastholde borgeren i behandling. Borgere der optræder truende eller voldeligt over for personalet eller andre i Rusmiddelcentret kan bortvises fra behandlingen. Denne mulighed benyttes dog med varsomhed, og borgeren bør i videst muligt omfang gives andre tilbud, herunder tilbud der sikrer den fortsatte behandling.

I det følgende beskrives de forskellige behandlingstilbud:

Udredning og visitation, Lov om social service § 101, stk. 2

Alle borgere, der henvender sig, tilbydes udredning og visitation. Udredning og visitation skal sikre, at der sker en grundig udredning af borgerens misbrugsproblematik, den samlede situation (sociale, fysiske og psykiske forhold) samt borgerens motivation og behandlingsbehov. Målet er at sikre et grundlag for vurderingen af, om borgeren er i målgruppen for behandling jf. Lov om Social Service § 101. Derudover sikrer visitationen, at der indhentes relevante sagsakter, og at der tages stilling til eventuelt nødvendige samarbejdspartnere, som skal involveres i behandlingsforløbet. Udredningsforløbet vil typisk bestå af 1-3 samtaler.

Rusmiddelcentret træffer beslutning om, hvilket behandlingstilbud, der skal gives. Dette sker på baggrund af en udarbejdet visitationsjournal. Behandlingstilbuddet præsenteres efterfølgende for borgeren, og behandlingen igangsættes.

Rusmiddelcentret har særlig opmærksomhed på gruppen af gravide stofmisbrugere. Gravide misbrugere tilbydes tidlig rådgivning og støtte, herunder har Rusmiddelcentret samarbejde med Familieambulatoriet, Aalborg Sygehus.

Ambulant behandling, Lov om social service §§ 101

Den ambulante behandling iværksættes på baggrund af en udredning med en visitationsfaglig vurdering og i et tæt samarbejde med borgeren.

Ved opstart i behandling, kvalificeres udarbejdelsen af behandlingsplanen med en supplerende udredning (VoksenMAP).

Formålet med behandlingen er, at borgeren reducerer sit stofmisbrug eller bliver stoffri. Behandlingen kræver, at borgeren har et ønske om:

- Forandring
- ønsker at ophøre med/reducere misbruget og

Kvalitetsstandard: Social behandling for stofmisbrug efter § 101 i Lov om Social Service

- opnå stabilitet og kompetencer i almen daglig livsførelse

Den ambulante stofbehandling ydes i form af individuelle samtaler. Behandlingens indhold planlægges altid individuelt ud fra borgerens ønsker og behov. Der træffes blandt andet aftaler om samtalehyppighed, gensidige forventninger afstemmes, påbegyndelse af evt. afgiftning, samtalerens indhold mv. Samarbejde med borgerens praksislæge kan være relevant og nødvendig.

Ungeindsatsen, for de 15-30 årige

Udredning og behandling af unge under 18 år kræver accept fra såvel forældremyndighed som den unge.

Formålet med Ungeindsatsen er:

At sikre en tidlig indsats samt opspore de unge, der har et misbrug eller er i risiko for at udvikle et behandlingskrævende misbrug.

Ungeindsatsen har fokus på:

- Forebyggende arbejde og motivering af unge i målgruppen på blandt andet ungdomsuddannelser og erhvervsuddannelser
- Konsulentfunktion ift. andre professionelle, der arbejder med unge med misbrugsproblematikker

Ud over ungeindsatsen i Rusmiddelcentret, har også kommunens SSP medarbejdere fokus på at forebygge og lave tidlig opsporing af unges misbrug.

Anonym stofmisbrugsbehandling, Lov om social service § 101a

Mariagerfjord Rusmiddelcenter har indgået samarbejde med Rusmiddelafsnittet i Aalborg om anonym stofmisbrugsbehandling. Behandlingen sker i grupper via separat og anonym indgang på Sofiendalsvej 7, 9200 Aalborg SV. Der startes ny gruppe hvert kvartal med løbende optag. Behandlingen forudsætter visitation og starter derfor med indledende samtale i Rusmiddelcentret, Mariagerfjord, med henblik på information/rådgivning, en afklaring af aktuelt forbrug og om borgeren tilhører målgruppen for anonym stofmisbrugsbehandling.

Behandlingen består herudover af et gruppeforløb bestående af 8 sessioner og en afsluttende samtale. For at være i målgruppen for anonym stofmisbrugsbehandling, **må borgeren ikke have andre sociale problemer ud over misbruget.**

Kvalitetsstandard: Social behandling for stofmisbrug efter § 101 i Lov om Social Service

	<u>Døgnbehandling, Lov om social service §§ 101 og 107, stk. 2, nr. 2</u> Døgnbehandling er det mest omfattende behandlingstilbud til borgere, hvis samlede misbrugssituation er så belastet, at ambulante behandling ikke vurderes at være tilstrækkelig dækkende til at kunne tilgodese behandlingsbehovet. Målet med behandlingen er at gøre borgeren stoffri og at give borgeren redskaber til at holde sig stoffri. Indsatsen omfatter: • Afgiftning • Stabilisering - helbredsmæssigt og socialt • Adfærdsregulering • Bearbejdning af holdninger, værdier og normer • bearbejdning og håndtering af følelsesmæssige problematikker, relateret til misbruget Visitation til døgnbehandling sker på baggrund af en forudgående udredning. Mariagerfjord Kommune råder ikke over egne døgninstitutioner, hvorfor døgnbehandling foregår på godkendte eksterne døgninstitutioner. Døgnbehandlingen varer oftest mellem to og fire måneder, og vil være forbundet med en egenbetaling for borgeren – se nærmere under afsnit om Betaling for kost og logi. Under døgnopholdet fører Rusmiddelcentret tilsyn med borgerens behandlingsforløb. Tilsynsførende fokuserer på, om døgninstitutionen lever op til de kvalitetskrav, Rusmiddelcentret har opstillet. Ligeledes følges der op på målene i behandlingsplanen. Tilsynet har således flere formål - dels opfølgning af hvorvidt døgninstitutionen yder en tilfredsstillende behandling, og om borgeren profiterer af indsatsen samt samarbejder om sin behandlingsplan. Behandlingsstedet udarbejder skriftlige statusbeskrivelser med henblik på at holde Rusmiddelcentret orienteret om behandlingsforløbet. Der udarbejdes journalnotat i relation til tilsynet. Døgninstitutionerne skal være godkendte af Socialtilsynet. For yderligere information om de godkendte døgninstitutioner, henvises der til Tilbudsportalen Find sociale tilbud og plejefamilier tilbudsportalen.dk
Behandlingsgaranti	Social behandling for stofmisbrug er omfattet af en behandlingsgaranti i henhold til Servicelovens § 101, stk. 4. Behandlingsgarantien betyder, at der skal iværksættes tilbud om behandling senest 14 dage efter, at borgeren første gang har

Kvalitetsstandard: Social behandling for stofmisbrug efter § 101 i Lov om Social Service

	henvendt sig med et ønske om at komme i behandling. Der følges løbende op på overholdelse af behandlingsgaranti blandt andet via ledelsestilsyn. Fristen på 14 dage gælder kun i forhold til de behandlingstilbud, Rusmiddelcentret selv råder over. Vælger borgeren at blive behandlet i et andet offentligt eller privat behandlingstilbud (og dermed benytte retten til frit valg), vil det ikke altid være muligt at iværksætte en behandling inden for 14 dage og fristen kan derfor fraviges, jf. Servicelovens § 101, stk. 6. Fristen kan også fraviges, hvis borgeren ikke ønsker at gøre brug af behandlingsgarantien, hvis borgeren udebliver fra behandlingsaftaler, eller hvis borgeren ikke samarbejder omkring indhentning af de oplysninger, der er relevante for at få lavet en behandlingsplan. Unge under 18 år er omfattet af en særlig behandlingsgaranti, hvilket betyder, at såfremt misbruget medfører alvorlige sociale og/eller adfærdsmæssige problemer, skal der iværksættes tilbud inden for 14 dage.
Frit valg af behandlingstilbud	Borgere, der er visiteret til stofmisbrugsbehandling, kan vælge at blive behandlet i et andet offentligt behandlingstilbud eller privat behandlingstilbud af tilsvarende karakter som det, de er visiteret til. Reglen om frit valg fremgår af Servicelovens § 101, stk. 5. Der er kun tale om behandlingstilbud, der er registreret og godkendt i Tilbudsportalen. Med tilsvarende karakter menes, det er et krav, at tilbuddet yder den behandling, borgeren er visiteret til. Der er således ikke frit valg mellem døgn- og dagbehandling, og det vil nødvendigvis ikke være alle godkendte behandlingstilbud, der er relevante for det planlagte behandlingsforløb. Det er den udarbejdede behandlingsplan, der danner rammen for de valg, der kan foretages. Retten til frit at vælge behandlingstilbud kan begrænses, hvis hensynet til stofmisbrugeren taler for det. Dette i henhold til samme paragraf, stk. 7. Denne undtagelse henviser til situationer, hvor en borger grundet psykoser, svære karakterafvigelser eller psykiatriske lidelser kan mangle evnen til at træffe et rationelt valg i en sådan grad, at vedkommendes valg ikke tilgodeser behandlingsbehovet.

Kvalitetsstandard: Social behandling for stofmisbrug efter § 101 i Lov om Social Service

Målsætning for udarbejdelse, koordinering og opfølgning på handleplaner	Det er målsætningen, at indsatsen i stofmisbrugsbehandlingen koordineres i et tæt samarbejde med den enkelte borgers rådgiver i kommunen. Der skal være tale om en samlet og helhedsorienteret indsats, hvor borgeren, rådgiveren i kommunen og Rusmiddelcentret samarbejder ud fra en aftalt opgave- og ansvarsfordeling, med det fokus at tilpasse indsatsen ud fra borgerens ønsker og behov, så borgeren hjælpes bedst mulig. Når en borger henvender sig til Rusmiddelcentret med stofmisbrug, udarbejdes der i samarbejde med borgeren en behandlingsplan for selve misbrugsbehandlingen. Der skal ske opfølgning og revidering af behandlingsplanen, senest efter 5 måneders behandling. Giver borgeren samtykke, sørger Rusmiddelcentret for så tidligt som muligt at kontakte borgerens rådgiver i Specialrådgivningen eller Jobcentret, så der kan laves konkrete aftaler omkring samarbejdet og indsatsen. Omfanget af samarbejdet og indsatsen afhænger af borgerens behov. Det tilstræbes at opgave- og ansvarsfordelingen aftales og formuleres så konkret så muligt. Dette indebærer, at borgerens rådgiver allerede fra starten og under behandlingsforløbet sørger for at få udredt og afklaret en mere langsigtet handleplan for borgeren, sådan at borgeren sideløbende med eller ved afslutning af misbrugsbehandlingen kan følge den uddannelse eller det job, der sideløbende med misbrugsbehandlingen er arbejdet hen imod. Borgerens rådgiver har pligt til at koordinere handleplaner med Kriminalforsorgen. Målgruppen for de koordinerede handleplaner er indsatte i fængsler og arresthuse. Initiativet til koordinering af handleplaner påhviler Kriminalforsorgen. Borgerens rådgiver sørger for, efter henvendelse fra Kriminalforsorgen, at indsatsen koordineres med de af Kriminalforsorgen iværksatte tiltag.
Brugerinddragelse	I et behandlingsforløb for stofmisbrug inddrages den enkelte borger i planlægningen og udformningen af behandlingsplanen. Den enkelte borger er en central aktør i planlægningen af behandlingsforløbet. Ligeledes inddrages borger, når der følges op på behandlingen.
Økonomi	Stofmisbrugsbehandling er gratis for borgere i Mariagerfjord Kommune.

Kvalitetsstandard: Social behandling for stofmisbrug efter § 101 i Lov om Social Service

	Vælger borgeren at lade sig indskrive i et privat behandlingstilbud uden forudgående visitering fra Rusmiddelcentret, vil borgeren selv skulle afholde behandlingsudgiften. I forbindelse med døgnbehandling, hvor borgeren opholder sig på et eksternt døgntilbud, betales for kost og logi. Behandlingsudgiften afholdes af Rusmiddelcentret. Egenbetalingen fastsættes sker ud fra en konkret vurdering af den enkelte borgers økonomi.
Information og Klageadgang	Der findes information om behandlingstilbud på rusmiddelområdet på Mariagerfjord Kommunes hjemmeside. Der er desuden udarbejdet en brochure om Rusmiddelcentrets tilbud, som er fordelt til relevante samarbejdspartnere til udlevering. Klager over afgørelser truffet af Rusmiddelcentret kan efter den sociale lovgivning indbringes for Ankestyrelsen. Det kan fx dreje sig om et helt eller delvist afslag på behandling eller overskridelse af behandlingsgarantien. Kun den person, som afgørelsen vedrører, kan klage. Klagefristen er fire uger fra modtagelsen af afgørelsen. Der er ikke noget krav til, hvordan en klage skal indgives. Hvis klagen indgives mundtligt, skal myndigheden (Rusmiddelcentret) sørge for, at den bliver skrevet ned. Hvis afgørelsen fastholdes, bliver klagen – med begrundelsen for afgørelse og genvurdering - sendt videre til Ankestyrelsen. Nærmere rådgivning og vejledning om klageadgang fås hos Rusmiddelcentrets medarbejdere.
Personalets faglige kvalifikationer og kompetenceudvikling	I Rusmiddelcentret er der ansat en visitator og fem misbrugsbehandlere med forskellige uddannelsesmæssige baggrunde. Typisk har misbrugsbehandlerne en baggrund som socialrådgiver, pædagog eller psykolog. Flere har gennemført relevant videreuddannelse I Rusmiddelcentret arbejdes der kontinuerligt med at vurdere behovet for efter- og videreuddannelse hos personalet. Uddannelse sker typisk ved traditionel ekstern/internt kursus og uddannelse, men der er også fokus på løbende sparring, faglige temadage, supervision m.v.

Kvalitetsstandard: Social behandling for stofmisbrug efter § 101 i Lov om Social Service

Monitorering af indsatsen	Rusmiddelcentret indberetter løbende data til Danmarks Statistiks Stofmisbrugsdatabase. Rusmiddelcentret fører løbende statistik over antal borgere, antal forløb mv. inden for de forskellige behandlingstyper. Det er vores mål at andelen af personer med et stofmisbrug, der efter afsluttet behandling • <i>er stoffri eller</i> • <i>har reduceret deres stofmisbrug</i> til sammen udgør 50% af de borgere, vi har i behandling for stofmisbrug
Vedrørende hjemmeboende børn under 18 år	Enhver borger, der henvender sig for at modtage stofmisbrugsbehandling, vil blive spurgt ind til sine familieforhold, og dermed også om hjemmeboende børn eller samvær med børn under 18 år. Det sker som en del af den udredning, der skal klarlægge den enkelte borgerens situation forud for stofbehandling. Det sker også for at leve op til den skærpede underretningspligt, som betyder, <i>at personalet i stofmisbrugsbehandlingen er forpligtet til at underrette de kommunale myndigheder, hvis børn har behov for særlig støtte.</i> Hvis Rusmiddelcentret bliver opmærksom på, at en borger, som indskrives i stofmisbrugsbehandling, er forælder til et barn under 18 år, udarbejdes der <u>altid</u> en underretning til barnets hjemkommune.